

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Prev 91/07
15.11.2007. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac, Mihaila Rulića, Mirjane Grubić i Vlaste Jovanović, članova veća, u parnici tužioca "AA" u stečaju, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog Preduzeće "BB", čiji je punomoćnik BA, advokat, radi duga i utvrđenja hipotekarnog potraživanja, vrednost predmeta spora 509.373,26 eura, u dinarskoj protivvrednosti sa SPP, odlučujući o reviziji tužioca, izjavljenoj protiv presude Višeg trgovinskog suda Pž.br.517/06 od 27.09.2006. godine, u sednici veća održanoj dana 15.11.2007. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Višeg trgovinskog suda Pž.br. 517/06 od 27.09.2006. godine i presuda Trgovinskog suda u Beogradu, P.br.3337/02-01 od 04.10.2005.godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Trgovinskog suda u Beogradu, P. broj 3337/02-01 od 04.10.2005. godine u stavu jedan izreke odbijen je tužbeni zahtev za utvrđenje da je tuženi solidarni i hipotekarni dužnik prema tužiocu za iznos 509.373,26 eura sa kamatom po stopi Centralne banke Evropske unije računajući od 01.01.2002. godine pa do isplate, sve u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan isplate, a po ugovoru broj 113/1 i aneksu ugovora broj 43 kao i da se obaveže tuženi da navedeni iznos isplati tužiocu. Stavom dva izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev za obavezivanje tuženog da dopusti da tužilac namiri svoje potraživanje u navedenom iznosu sa kamatom prodajom založenih nepokretnosti upisanih u zk.ul. aa KO GG kod Opštinskog suda u Ljigu. Stavom tri izreke odbijen je tužbeni zahtev kojim je tužilac tražio da se donese rešenje o dozvoli zabeležbe ove parnice na hipotekarno opterećenoj nepokretnosti upisanoj u zk.ul.aa KO GG kod Opštinskog suda u Ljigu. Stavom četiri izreke obavezan je tužilac datuženom plati na ime troškova parničnog postupka iznos od 973.250,00 dinara.

Presudom Višeg trgovinskog suda Pž.br.517/06 odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena je prvostepena presuda Trgovinskog suda u Baogradu.

Blagovremenom i dozvoljenom revizijom, izjavljenom preko punomoćnika iz reda advokata, tužilac pobija pravosnažnu drugostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361.stav 2. tačka 12. ZPP, i pogrešne primene materijalnog prava.

Tuženi je preko punomoćnika iz reda advokata dostavio odgovor na reviziju predlažući da Vrhovni sud Srbije reviziju odbije kao neosnovanu i tužioca obaveže na naknadu troškova revizijskog postupka koje je opredelio.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 399. važećeg Zakona o parničnom postupku, koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 1. istog zakona ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 125/04 od 22.11.2004. godine, stupio na snagu 23.02.2005. godine), obzirom da je prvostepena presuda doneta nakon stupanja na snagu navedenog zakona, Vrhovni sud Srbije je našao da je revizija tužioca osnovana.

Nižestepene presude su donete uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz člana 361.stav 2. tačka 12. ZPP, jer ne sadrže sve razloge o odlučnim činjenicama za presuđenje budući da nižestepeni sudovi nisu obrazložili odbijanje tužbenog zahteva po svim pravnim osnovima po kojima je postavljen niti su u tom smislu utvrđivali sve relevantne činjenice za pravilnu primenu materijalnog prava.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilac je, kao davalac kredita, bio u poslovnom odnosu sa "VV", kao korisnikom kredita, po ugovoru broj 113/1 od 09.11.1990. godine i aneksu ugovora broj 43 od 14.10.1994.godine. Kao sredstvo obezbeđenja navedenog kredita izvršena je uknjižba založnog prava - hipoteke na nepokretnosti u A listu na katastarskoj broj vv kao i na katastarskoj parceli gg u korist tužioca i to za iznos glavnog duga od 14.903.380,00 tadašnjih dinara a na osnovu rešenja Opštinskog suda u Ljigu Dn. broj 48/91 od 08.06.1991. godine. Rešenjem Trgovinskog suda u Valjevu St. br. 1004/95 od 19.12.1996. godine nad "VV" otvoren je stečajni postupak i u tom postupku utvrđeno je potraživanje ovde tužioca u iznosu od 950.152,50 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.09.1996. godine kao i potraživanje u iznosu od 579.385,33 DEM, sa domicilnom kamatom počev od 17.09.1996. godine sve do podnošenja predloga za glavnu deobu. Pre otvaranja stečajnog postupka "VV" je osnovala 24.05.1995. godine ovde tuženog. U zk.ulošku broj aa, vlasnički list, upisano je pravo svojine na nepokretnostima u A listu, među koje spadaju i sporne nepokretnosti, u korist Republike Srbije. U teretnom listu pored uknjiženog založnog prava na pomenutim katastarskim parcelama za dug po kreditu "VV", upisano je i pravo korišćenja u korist ovde tuženog.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su odbili tužbeni zahtev, kojim je tužilac tražio da se utvrdi da je tuženi solidarni i hipotekarni dužnik prema tužiocu za utuženi novčani iznos kao i da se obaveže tuženi da navedeni iznos plati tužiocu. odnosno da dopusti da se tužilac namiri sudskom prodajom založenih

da navedeni iznos pada u zakup, odnosno da dopada da se uzima namir sudskom prodajom založenih nepokretnosti upisanih u zk.ul. aa KO GG i da se dozvoli zabeležba parnice u navedenom zemljišno knjižnom ulošku. Svoje pravno stanovište nižestepeni sudovi su obrazložili činjenicom da tuženi nije bio korisnik kredita za čije je obezbeđenje uknjižena hipoteka na predmetnim nepokretostima, te da je tuženi samostalno pravno lice koje za svoje obaveze odgovara celokupnom svojom imovinom, ali da nije nastao deobom "VV" koja je njegov osnivač, te nema mesta primeni odredbe člana 435. Zakona o preduzećima, niti solidarnoj odgovornosti tuženog za obaveze korisnika kredita. Stoga su nalazeći da tuženi nije pasivno legitimisan u ovom sporu tužbeni zahtev odbili kao neosnovan.

Pravilan je zaključak nižestepeni sudova da u konkretnom slučaju nema uslova za primenu odredbe člana 435. Zakona o preduzećima, kome ima mesta primeni samo u slučaju statusne promene podele preduzeća uz prestanak postojećeg preduzeća, kada preduzeća nastala podelom odgovaraju solidarno za obaveze podeljenog preduzeća, što ovde nije slučaj.

Međutim, osnovano se revizijom ukazuje da nižestepeni sudovi nisu dali nikakve razloge za neprimenu odredbe člana 452. Zakona o obligacionim odnosima, niti su u tom smislu utvrđivali činjenice relevantne za primenu navedene odredbe, mada još u tužbi tužilac pored pozivanja na odredbu člana 435. stav 3. Zakona o preduzećima, pozvao se i na odredbu člana 452. ZOO, ističući u činjeničnim navodima da je dužnik po kreditu osnovao novo preduzeće u cilju izbegavanja plaćanja dospelih obaveza prema poveriocima i da je na novo osnovano preduzeće preneo aktivu. Prelazak imovinske celine u smislu člana 452. Zakona o obligacionim odnosima na novog titulara uključuje kako ustupanje potraživanja koje ulaze u sastav te imovinske celine tako i preuzimanje dugova koji čine njenu pasivu. Radi efikasnije zaštite poverilaca imovinske celine, izričito je propisano da za dugove uz dotadašnjeg titulara imovinske celine odgovara i sticalac i to solidarno sa njim do vrednosti njene aktive. Solidarna odgovornost sticaoca ne može se ugovorom ni isključiti ni ograničiti.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će utvrditi da li je i u kojoj vrednosti preneti imovina preduzeća "VV", na ovde tuženog, po osnovu kog prenosa bi u smislu člana 452. ZOO, tuženi solidarno odgovarao tužiocu za neizmerene obaveze po kreditu sa prethodnim titularom imovine, inače korisnikom kredita. Kako je tužilac postavio i zahtev za utvrđenje da je tuženi hipotekarni dužnik, uz namirenje svog potraživanja dozvolom prodaje hipotekovane nepokretnosti, a obzirom na upisano zemljišno knjižno stanje potrebno je utvrditi da li nepokretnosti na kojima je upisano založno hipotekarno pravo mogu biti predmet hipotekarnog namirenja.

Sa svega izloženog, a na osnovu člana 406. stav 1. Zakona o parničnom postupku odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dlj.